

Dosarul nr. 2r-1/2023
2-19036898-01-2r-20122022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (V. Craveț)
Instanța de recurs: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

Î N C H E I E R E

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Igor Gordaș,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș
împotriva sistemului judecătoresc național unic, vicepreședintelui Judecătoriei Bălți,
Valeriu Pădurari, specialistului principal al Judecătoriei Bălți, Olga Ursuleac privind
constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor sale prin neadmiterea accesului
la justiție și încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 09 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
restituit cererea de apel depusă de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 23 februarie 2022
a Judecătoriei Drochia, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de
procedură civilă,

c o n s t a t ă :

La 16 august 2021, Igor Gordaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva
sistemului judecătoresc național unic, vicepreședintelui Judecătoriei Bălți, Valeriu
Pădurari, specialistului principal al Judecătoriei Bălți, Olga Ursuleac, prin care a
solicitat constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor sale prin neadmiterea
accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral.

Prin încheierea din 14 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prezenta cauză a
fost strămutată pentru examinare la Judecătoria Drochia.

Prin hotărârea din 23 februarie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,
acțiunea depusă de Igor Gordaș a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 mai 2022, Igor Gordaș a
declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, considerând hotărârea neîntemeiată
fiind adoptată cu încălcarea normelor de drept material.

Prin încheierea din 09 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul depus de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 23 februarie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Central, în temeiul cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 23 decembrie 2022, Gordaș Igor a declarat recurs (nemotivat) redactat în limba rusă, asupra încheierii din 09 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei în instanța de apel la rejudecare în alt complet de judecată.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Igor Gordaș urmează a fi restituit din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea privind restituirea cererii de apel a fost pronunțată de Curtea de Apel Bălți la 09 decembrie 2022, fiind expediată spre cunoștință recurentului la 14 decembrie 2022 (f.d. 75) și recepționată de către acesta la 16 decembrie 2022 (f.d. 77).

Astfel, ținând cont de faptul că cererea de recurs a fost înregistrată la 23 decembrie 2022, Colegiul consideră că aceasta a fost depusă în termen.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

Astfel, Colegiul constată că Igor Gordaș a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

În același timp, instanța de recurs remarcă că, prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Colegiul reiterează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție,

art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în temeiul Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea I este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Igor Gordaș împotriva încheierii din 09 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de către Igor Gordaș împotriva încheierii 09 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva sistemului judecătorec național unic, vicepreședintelui Judecătoriei Bălți Valeriu Pădurari, specialistului principal al

Judecătoria Bălți, Olga Ursuleac privind constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor sale prin neadmiterea accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh